

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра туризму та готельного господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 18.10.2017 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ОСНОВИ ТУРИЗМОЗНАВСТВА

підготовки бакалавра спеціальності
241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”

освітньої програми (спеціалізації)
Готельно-ресторанна справа, Туризм

Луцьк – 2017

Програма навчальної дисципліни „ОСНОВИ ТУРИЗМОЗНАВСТВА” підготовки бакалавра, галузі знань 24 „Сфера обслуговування”, спеціальностей 241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”, за освітніми програмами Готельно-ресторанна справа, Туризм


Розробники: д. геогр.н., проф. Ільїн Л. В.

Рецензент: к. геогр. н, доц. Мельнічук М. М.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри туризму та готельного господарства

протокол №1 від 19 серпня 2017 р.

Завідувач кафедри

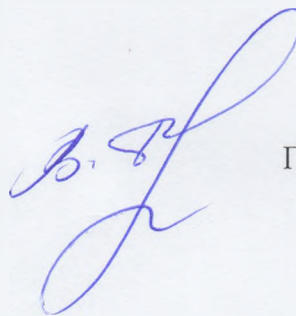


проф. Ільїн Л.В.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією географічного факультету

протокол №1 від 13 вересня 2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (інституту)



Поручинський Д.І.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	24 „Сфера обслуговування” 241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”, Готельно-ресторанна справа, Туризм Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
		Лекції 18 год.
		Практичні (семінарські) 28 год.
		Самостійна робота 66 год.
ІНДЗ: €		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен

Таблиця 1.2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	24 „Сфера обслуговування” 241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”, Готельно-ресторанна справа, Туризм Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 10 год.
		Самостійна робота 88 год.
ІНДЗ: €		Консультації 14 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Рекреація, відпочинок, подорожі сьогодні стали невід’ємною частиною життя людини, засобом компенсації напруження, відновлення працездатності і умовою продовження виробництва. Реалізація діяльності людини в цій сфері приводить до формування специфічних відносин в системі “природа-людина”, утворення окремої галузі господарства, яка спирається на певне поєднання ресурсів, має свої кадри, зв’язки з іншими сферами людської діяльності і дає істотний соціально-економічний ефект.

Закон України “Про туризм” (1995 р.) визначає туристську галузь як одну з пріоритетних галузей національної економіки і культури. Поруч з актуальними проблемними питаннями внутрішнього та міжнародного туризму, значне місце займають

проблеми масового розвитку різноманітних видів оздоровчо-спортивного туризму та шляхи їх вирішення.

Частковим проявом останнього слід вважати об'єктивний процес організації зовнішніх сил природи, людських сил, досвіду, вміння використовувати багатства природи, працю, інтелект, мотиви поведінки людей з метою задоволення потреби у відпочинку - організацію туризму, вірніше організацію туристської діяльності.

Мета в завдання навчальної дисципліни. – надати базові відомості про особливості туризму як суспільного явища, об'єкта наукового дослідження, ефективної галузі економіки, про структуру туризму, особливості функціонування його складових і діяльності туристичного підприємства, специфіку ринку туристичних послуг і його розвитку на міжнародному рівні, маркетингу та менеджменту туризму, туристичну політику з державного регулювання туризму. Серед завдань курсу: туризм як суспільне явище; історія туризму; туризм як економічна діяльність; ринок туристичних послуг; основи організації туристичного процесу; основи туристичної діяльності; регулювання туристичної діяльності.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Прагнення до збереження навколишнього середовища. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного). Визначати основні форми і види туризму, розуміти їх поділ. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2.1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Конс.	Сам. роб.
1	2	3	4	6	7
Змістовий модуль 1. Мандрівництво як прообраз туризму. Початок організованого туризму					
Тема 1. Туризм як суспільне явище. Передумови та об'єктивні чинники розвитку туризму. Основні поняття та визначення туризму.	12	2	2		8
Тема 2. Структура та функції туризму. Функції туризму. Структура туризму. Туризм як об'єкт наукового пізнання.	10	2	4		4
Тема 3. Історичні аспекти туризму. Періодизація розвитку туризму. Передісторія туризму. Основні віхи історії світового туризму.	14	2	4		8

Мандрівництво українців та Україною. Етапи розвитку туризму в Україні.					
Тема 4. Туризм як економічна діяльність. Формування системи гостинності. Індустрія туризму та її структура.	14	2	4		8
Тема 5. Територіальна та виробнича складова туризму. Територіальна складова індустрії туризму. Виробнича складова індустрії туризму. Регуляторна складова індустрії туризму.	10	2	4		4
Разом за змістовим модулем 1	64	10	14	4	36
Змістовий модуль 2. Основні напрямки розвитку туризму в Україні. Сучасний стан розвитку туризму					
Тема 6. Ринок туристичних послуг. Суб'єкти туристичного ринку. Механізм функціонування туристичного ринку. Тур як специфічний продукт туристичного ринку.	14	2	4		8
Тема 7. Основи організації туристичного процесу. Самоорганізація. Організація транспортного обслуговування в туризмі. Організація послуг гостинності в туризмі. Організація екскурсійної діяльності. Організація туристсько-рекреаційних комплексів.	14	2	4		8
Тема 8. Основи туристичної діяльності. Суб'єкти туристичної діяльності. Виробничо-обслуговуюча діяльність туристичного підприємства. Проектування турів. Діяльність туристичного підприємства з організації обслуговування туристів. Ринкова діяльність туристичного підприємства.	12	2	4		6
Тема 9. Регулювання туристичної діяльності. Міжнародне регулювання туризму. Державне регулювання туризму. Державне регулювання туристичною діяльністю в Україні.	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 2	56	8	14	4	30
Усього годин	120	18	28	8	66

Таблиця 2.2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Конс.	Сам. роб.
1	2	3	4	6	7
Змістовий модуль 1. Мандрівництво як прообраз туризму. Початок організованого туризму					
Тема 1. Туризм як суспільне явище. Передумови та об'єктивні чинники розвитку туризму. Основні поняття та визначення туризму.	14	2	2	2	8
Тема 2. Структура та функції туризму. Функції туризму. Структура туризму. Туризм як об'єкт наукового пізнання.	12	2	2		8
Тема 3. Історичні аспекти туризму. Періодизація розвитку туризму. Передісторія туризму. Основні віхи історії світового туризму. Мандрівництво українців та Україною. Етапи розвитку туризму в Україні.	12		2	2	8
Тема 4. Туризм як економічна діяльність. Формування системи гостинності. Індустрія туризму та її структура.	12		2	2	8
Тема 5. Територіальна та виробнича складова туризму. Територіальна складова індустрії туризму. Виробнича складова індустрії туризму. Регуляторна складова індустрії туризму.	18				8
Разом за змістовим модулем 1	58	4	8	6	40
Змістовий модуль 2. Основні напрямки розвитку туризму в Україні. Сучасний стан розвитку туризму					
Тема 6. Ринок туристичних послуг. Суб'єкти туристичного ринку. Механізм функціонування туристичного ринку. Тур як специфічний продукт туристичного ринку.	16	2		2	12
Тема 7. Основи організації туристичного процесу. Самоорганізація. Організація транспортного обслуговування в туризмі. Організація послуг гостинності в туризмі. Організація екскурсійної діяльності. Організація туристсько-рекреаційних	14			2	12

комплексів.					
Тема 8. Основи туристичної діяльності. Суб'єкти туристичної діяльності. Виробничо-обслуговуюча діяльність туристичного підприємства. Проектування турів. Діяльність туристичного підприємства з організації обслуговування туристів. Ринкова діяльність туристичного підприємства.	18	2	2	2	12
Тема 9. Регулювання туристичної діяльності. Міжнародне регулювання туризму. Державне регулювання туризму. Державне регулювання туристичною діяльністю в Україні.	14			2	12
Разом за змістовим модулем 2	62	4	2	8	48
Усього годин	120	8	10	14	88

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 5.1

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Туризм як суспільне явище	2
2	Структура та функції туризму	8
3	Історичні аспекти туризму	8
4	Туризм як економічна діяльність	8
5	Територіальна та виробнича складова туризму	8
6	Ринок туристичних послуг	8
7	Основи організації туристичного процесу	8
8	Основи туристичної діяльності	8
9	Регулювання туристичної діяльності	8
	Разом	66

Таблиця 5.2

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Туризм як суспільне явище	8
2	Структура та функції туризму	10
3	Історичні аспекти туризму	10
4	Туризм як економічна діяльність	10
5	Територіальна та виробнича складова туризму	10

6	Ринок туристичних послуг	10
7	Основи організації туристичного процесу	10
8	Основи туристичної діяльності	10
9	Регулювання туристичної діяльності	10
	Разом	88

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Підготувати науково-дослідний реферат на одну із запропонованих тем обсягом до 25 сторінок друкованого тексту і належно оформити відповідно вимогам до такого виду робіт:

1. Історія туризму, зміст та основні поняття.
2. Теоретичні аспекти світового туризму.
3. Вплив туризму на світову економіку.
4. Характеристика туристичної діяльності та її вплив на економіку України.
5. Туристські ресурси та інфраструктура – головні складові розвитку туризму.
6. Законодавче і правове забезпечення туристичної діяльності в Україні.
7. Поняття, структура та складові туристичного продукту.
8. Основні етапи створення туристичного підприємства.
9. Троператорська та турагентська діяльність підприємств туризму.
10. Ліцензування туристичної діяльності.
11. Ресурсне забезпечення туризму.
12. Обслуговування туристів у закладах розміщення.
13. Організація харчування туристів.
14. Транспортне обслуговування в туризмі.
15. Сервісне забезпечення дозвілля.
16. Виробничо-обслуговуюче забезпечення туру.
17. Маркетинг в туризмі.
18. Реклама в індустрії туризму.
19. Безпека туризму та страхування.
20. Туристська діяльність та оподаткування.
21. Державні організації в туризмі.
22. Громадські організації у туризмі.
23. Туризм та екологія.
24. Система неперервної географічної освіти в туризмі.
25. Зарубіжний досвід діяльності туристської самодіяльної організації.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 7.1

Поточний контроль (max = 40 балів)									Модульний контроль (max = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1							Модуль 2	Модуль 3				
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				ІНДЗ	МКР 1		МКР 2
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9				
4	3	3	3	3	3	3	3	5	10	30	30	100

Шкала оцінювання

Таблиця 7.2

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення:

Льїн Л.В. Тестові завдання до курсу „Основи туризмознавства: Вступ до фаху” / Л.В.Льїн. – Луцьк: Терен, 2020. – 124 с

Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2008. – 335 с

Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник / Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. // – К.: Знання, 2008. – 661 с.

Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Навч. пос. / Мальська М.П., Худо В.В. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.

Мальська М.П. Основи туристичного бізнесу: Навч. посібник / Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. // – Львів.: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 360 с.

П. Романів. Основи туризму: Навчально-методичні матеріали / П. В. Романів, І. З. Жук // Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2013. – 65 с.

Базова література:

Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. № 325/95-ВР.

Закон України „Про місцеве самоврядування в Україні” від 21.05.1997 № 280/97-ВР.

Богорад О.Д., Тевелєв О.М., Падалка В.М., Підмогильний М.В. Регіональна економіка. Словник-довідник. К., 2004. – 346 с.

Борущак М. Проблеми формування стратегії розвитку туристичних регіонів. Монографія. – Львів: ІРД НАН України, 2006. – 288 с.

Винниченко І.І. Середовище турбізнесу. Навч. посібник. – К.: Академперіодика, 2006. – 220 с.

Данильчук В.Ф. Мировой рынок услуг турбизнеса: Учебное пособие. – Донецк: Донецкий ин-т туристического бизнеса, 2000. – 146 с.

Дмитриевский Ю.Д. Туристские районы мира: Учеб. пособие. – Смоленск: СГУ, 2000. – 224 с.

Дубович І. Країнознавчий словник-довідник. – Львів: Видавничий дім «Панорама», 2003. – 580 с.

Квартальнов В.А. Туризм: Учебник – М.: Финансы и статистика, 2001. – 320 с.

Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг. К.: Альтерпрес, 2002. – 436 с.

Максаковский В.П. Географическая картина мира: В 2 кн. Кн. I: Общая характеристика мира. – М.: Дрофа, 2003. – 496 с.

Мікула Н. Єврорегіони: досвід та перспективи. – Львів: ІРД НАН України, 2003. – 222 с.

Регіональна політика: методологія, методи, практика / Відповід. ред. Академік НАН України М.І. Долішній. – Львів: ІРД НАН України, 2001. – 700 с.

Уваров В.Д., Борисов К.Г. Международные туристские организации.- М.: Международные отношения, 1990. – 254 с.

Цибух В.І. Державне регулювання у сфері туризму в Україні // Статистика України. – 2005. – № 1. – С. 81.

Допоміжна:

Закон України “Про туризм” від 15.09.1995 р. №325/95-ВР.

Закон України “Про захист прав споживачів” від 12.05.1991 р. Постанова ВР України № 30.

Закон України “Про порядок виїзду з України і в’їзду в Україну громадян України”. Постанова ВР України № 3858-12 від 21.01.1994 р.

ГОСТ 28681.2-95 “Туристско-экскурсионное обслуживание. Туристические услуги. Общие требования”.

ГОСТ 28681.3-95 “Туристско-экскурсионное обслуживание. Требования по обеспечению безопасности туристов и экскурсантов”.

Інструкція Державного комітету України по туризму «Про порядок видачі суб’єктам підприємництва спеціальних дозволів (ліцензій) на діяльність, пов’язану з наданням туристичних послуг» від 27 липня 1994 р. № 79.

Александрова А. Ю. Международный туризм. Учебное пособие: для вузов.-М.: Аспект Пресс, 2001. – 464 с.

Биржаков М. Б. Введение в туризм. – СПб.: Издательский Торговый Дом “Герда”, 1999 -192 с.

Борисов К.Г. Международный туризм и право: Учебное пособие:-М.:Издательство “НИМП”, 1999.-352с.

Гостиничный и туристический бизнес. Под ред. проф. Чудновского А.Д., – М., “Тандем”, Изд. ЭКМОС, 2000.-400 с.,

Гуляев В.Г. Организация туристической деятельности. учебное пособие. – М.: Нолидж, 1996 – 312с.

Джон Р. Уокер. Введение в гостеприимство. – М., ЮНИТИ. 1999,-463 с.

Ефремова М.В. Основы технологии туристского бизнеса. Учебное пособие. – М.- Издательство «Ось-89», 1999-192 с.

Зорин И.В., Квартальнов В.А. Туристский терминологический словарь.-М.: Советский спорт, 1999.

Квартальянов В. А. Туризм: теория и практика. Избранные труды в 5-ти томах. -М.:Финансы и статистика., 1998.

Квартальянов В. А. Иностранный туризм.-М.:Финансы и статистика., 1999, – 312 с.

Квартальнов В.А., Колесник Н. В. Введение в специализацию. Ч. 1. Менеджмент иностранного туризма: Учебное пособие. – М.: Советский спорт, 2000. -112с.

Усов В.В. Організація обслуговування в ресторанах.-М.:Вища школа, 1990.-230 с.

Шолохов В.Н. Організація і проведення екскурсій. М., «Профиздат»,1965.

Інформаційні ресурси:

Офіційний Інтернет-сайт Криму “Крим туристичний” – www.tourism.crimea.ua/

Туристичний сервер Криму – www.tour.crimea.com/

Портал “Санаторно-курортне лікування” – www.crimea-skl.info/

Українсько-польський туристичний портал, Рада з туризму Карпатського регіону – www.tourism-carpathian.com.ua

Офіційний туристичний сайт Київщини – www.ko-tourism.gov.ua

Офіційний сайт міста Одеса – www.odessa.ua

Інформаційний сайт м. Одеса – www.misto.odessa.ua

Інформаційно-туристичний центр Рівненщини – www.tourism.rv.ua

Інформаційно-туристичний центр Львівщини – www.tourism.lviv.ua

Інформаційно-туристичний центр Чернігівщини – www.ch-turizm.com.ua

Презентаційний туристичний сайт Закарпатської області – www.transcarpathiatour.ua

Презентаційний туристичний сайт Тернопільщини – www.ternotour.com.ua

Регіональний інформаційний портал Херсонщини «АРТКАВУН» – www.artkavun.kherson.ua

Спілка сприяння сільського зеленого туризму Україні – www.greentour.com.ua

Зелений туризм (сільський відпочинок в Україні) – www.ruraltourism.com.ua